

PROOVIVÕTU JUHEND INIMESE IMMUNPUUDULIKKUSE VIIRUSE (HIV) KINNITUSDIAGNOSTIKAKS SEROLOOGILISEL JA MOLEKULAARDIAGNOSTILISEL MEETODIL

Tervishoiuteenuste osutajate laborite esmapositiivsete ja selguseta HIV-analüüside kinnitav diagnostika, kuhu kuuluvad kõik esmasel uuringul positiivseks/piiripealseks osutunud tulemused, mis on saadud HIV antikehade või kombineeritult HIV antikehade ning HIV antigeeni määramisel.

Sõltuvalt esmasel uuringul kasutatud meetodikast ja mõõtetulemustest kasutatakse HIV kinnitavaks diagnostikaks järgmisi meetodikaid:

1. HIV-1,-2 antikehi ja p24 antigeeni määravat ensüüm-immuunoanalüüsi (EIA)
2. Rekombinantsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV-1 ja HIV-2 spetsiifiliste antikehade määramiseks
3. Natiivsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV-1 ja HIV-2 spetsiifiliste antikehade määramiseks
4. Kvantitatiivset reaalaaja polümeraasi ahelreaktsiooni HIV-1 RNA määramiseks

1 PROOVIMATERJAL

HIV-nakkuse kinnitusdiagnostika jaoks sobib nii vereseerum kui ka EDTA-plasma (vt Tabel 1).

Tabel 1 Proovimaterjali kirjeldus

Materjal	Proovinõu tüüp	Lisand	Proovi säilitamine	Proovi transport
Täisveri (EDTA-plasma)	Lilla korgiga 	Antikoagulant K ₃ -EDTA	• +2 kuni +8 °C juures külmkapis kuni 3 ööpäeva	Proovid transportida laborisse külmakohaga termokastis <u>nii kiiresti kui võimalik</u> , kuid mitte hiljem kui 72 tundi pärast proovi võtmist.
Vereseerum	Kollase korgiga Punase korgi ja kollase rõngaga 	Hüübimisaktivaator, geel	• -20 °C juures kuni 30 päeva	

2 PROOVIDE SÄILITAMINE

1. **Geeliga seerumikatsuti** tuleb tsentrifuugida peale verevõtmist ja tsentrifuugitud katsuti on lubatud säilitada temperatuuril **+2 kuni +8 °C kuni 3 ööpäeva, -20 °C juures kuni 30 päeva.**
2. **Plasma katsuti** tuleb tsentrifuugida peale vere võtmist ja plasma pipeteerida eraldi steriilsesse 2 ml tuubi. Eraldatud plasmat on lubatud säilitada temperatuuril **+2 kuni +8 °C kuni 3 ööpäeva, -20 °C juures kuni 30 päeva.**

Proovid tuleb jahutada **+2 - +8 °C** esimese tunni jooksul peale proovivõttu.

3 MATERJALI TRANSPORDITINGIMUSED:

1. Vereseerum tuleb saata geeliga eraldatuna avamata korgiga originaalkatsutis või vähemalt 1.0 ml seerumit 2.0 ml steriilses tuubis.
2. EDTA-plasma tuleb saata originaalkatsutist ümber pipeteeritult. Vähemalt 1.0 ml plasmat tuleb pipeteerida 2.0 ml steriilsesse tuubi.

Märkus 1: Katsutid või tuubid peavad olema tihedalt suletud, vigastamata ja väljastpoolt puhtad ning kuivad.

3. Katsutid või tuubid peavad olema markeeritud patsiendi isikukoodiga, mis võimaldab proovimaterjali seostada saatelehega.

Märkus 2: Isikukoodi puudumisel tuleb tuubile lisada isiku sünniaeg (kuupäev/kuu/aasta) ja isiku nimi.

4. Proovide transpordiks **tuleb kasutada mitmekordset pakendamist** (vt Joonis 1): proovi sisaldav katsuti tuleb esmalt pakendada koos absorbeeriva materjaliga lekkekindlasse transpordipakendisse (näiteks, zip-kotti), et vältida proovimaterjali lekkimist. Seejärel paigutatakse proov kindlalt suletavasse transpordinõusse.
5. Saateleht peab olema selgelt vormistatud ja saatelehel olevad andmed peavad olema täielikud. Saateleht peab olema kirjas ka kontingendikood. Uuringute saateleht paigutatakse eraldi ümbrikusse.
6. **Proovid transportida laborisse külmakehaga termokastis nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 72 tundi pärast proovi võtmist.**
7. Proovide transpordiks Terviseameti rahvatervise labori nakkushaiguste laborisse Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn, võtta ühendust **CARGO** klienditeenindusega telefonil 17799 või +372 6813 444 ning kasutada saatmiseks koodi „NHL”.

Proovide vastuvõtt laborisse toimub **tööpäeviti 8.00-15.00.**

Küsimuste korral pöörduda nakkus@terviseamet.ee või telefonil +372 794 3660.

Märkus 3: Kui laborisse saabub proov, mille puhul pole kinni peetud säilitamise või transpordinõuetest, teavitatakse sellest klienti ning tehakse vastavasisuline märge prooviga kaasas olevale saatelehele ning uuringu vastusele. Mittevastav proov võetakse töösse ainult kokkuleppel kliendiga.. Labor ei võta endale vastutust säilitus- ja/või transporditingimuste mittevastanud proovide analüüside tulemuste õigsuse eest.

(1) Pakenda proovi sisaldav katsuti absorbeeriva materjaliga lekkekindlasse pakendisse.

(2) Pakenda lekkekindlas pakendis olev proov keeratava kaanega transportnõusse

(3) Sulge proovi sisaldava transportnõu kaas

(4) Pakenda proovi sisaldav transportnõu koos külmakohadega transpordiks mõeldud termokasti

(5) Sulge proovi sisaldava termokasti kaas ja saada see koheselt **Terviseameti rahvatervise labori nakkushaiguste laborisse** Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn

Joonis 1 Proovi pakendamine transpordiks.